

ZEVENDE ZONDAG VAN PASEN A

Handelingen 1:12-14
Johannes 17:1-11

Wageningen 2017

Beide lezingen, zowel uit de Handelingen der Apostelen als uit het evangelie van Johannes, gaan over 'bidden'. Volgens het evangelie is Jezus tijdens het laatste Avondmaal uitvoerig en hardop aan het bidden en de eerste lezing vertelde, dat vanaf Paaszondag de leerlingen rond Maria in diezelfde zaal bijeengekomen zijn om - biddend - de komst van de H. Geest af te wachten.

Als de secularisatie in ons land iets onder druk heeft gezet dan is het wel het gebed! De ouderen onder ons zullen het zich nog wel herinneren, dat we vroeger naar de kerk gingen om te bidden en om ter communie te gaan. In mijn herinnering deed in die dagen de zondagse preek er niet zoveel toe. De preek was in ieder geval niet de reden waarom we op zondag naar de kerk gingen.

Sinds Vaticanum II is voor velen de preek veel meer in de belangstelling komen te staan, vaak ten kosten van het gebed. Ik heb ooit eens iemand horen zeggen: wat mij betreft hadden we na jouw preek net zo goed met de dienst kunnen ophouden. Misschien dacht hij mij een plezier te doen met die opmerking, maar ik was er niet echt blij mee.

Want die opmerking boort a.h.w. de bestaansgrond van de rooms katholieke eredienst volkomen de grond in. De katholieke liturgie is in wezen een gebedsdienst. Net als de leerlingen in de eerste lezing komen we op zondag in de eerste plaats samen om te bidden.

En net als Jezus zoeken we daarbij intens en liefdevol contact te maken met de diepste Grond van ons bestaan. We willen ons leven in harmonie brengen met de bedoeling van de Eeuwige. We willen hem danken, dat we Hem mogen kennen en Hem die hij gezonden heeft. We willen hem onze liefde betonen en hem vragen ons te leiden op zijn weg en ons te dragen als wij dreigen te vallen.

Wij zijn echter niet de enigen die zo tegen de eredienst en de liturgie aankijken. We mogen ons daarbij gesteund weten door alle katholiserende ker-

ken: die van de Russisch Orthodoxen, van de Armeniërs, de Kopten, de Grieken, en noemt u maar op. Ook moslims gaan - zeker op vrijdag - naar de moskee om tot Allah te bidden en Joden betreden op Sjabbat de synagog om net als wij in contact te treden met de Eeuwige, gezegend-zij-Hij.

Het wordt ons echter niet gemakkelijk gemaakt om te bidden, zelfs niet in de kerk! De stilte, de gewijde stilte, die er van oudsher zo dominant heerste, is er – helaas - verdwenen, zeker voor de dienst begint. Een concertzaal of een theater is er niks bij! We wisselen nieuwtjes uit, zonder ons te bezinnen op wat we hier zo dadelijk zullen gaan doen. Dat zien we dan wel weer als we eenmaal begonnen zijn.

Het is echter niet zo eenvoudig de overstap te maken van het dagelijks leven met al zijn zorgen, verplichtingen, angsten en verwachtingen naar het ‘staan voor Gods troon’. Moslims weten daar alles van. Zij hebben een heel ritueel gecreëerd om die overgang te begeleiden: je schoenen uit doen, je wassen en zelfs eventueel schone kleren aantrekken en je zo gereed te maken om voor je Heer en God te verschijnen.

Ook Joden hebben diep nagedacht over die andere blikrichting: van het leven van alle dag naar de wereld van het gebed. Zij hebben daar zelfs een nieuw Hebreeuws woord voor gecreëerd: ‘Kawanah’, dat we misschien het best in het Nederlands weergeven met ‘gefocust zijn’.

Er is veel geschreven over die Kawanah, er zijn veel regels en aanwijzingen voor opgesteld, maar de belangrijkste richtlijn is wel deze: maak je bewust van ‘tot wie je je gaat richten!’. Tot de Eeuwige, de Heer van Hemel en aarde; de Grond van je Bestaan; de Toekomst van je Leven. Stel hem je levendig voor ogen!

Wat maakt straks het meelezen van het Tafelgebed tot een gebed? zo kun je je afvragen. De rabbijnen zullen op die vraag antwoorden: Kavanah, het levendige bewustzijn dat jij je richt tot de Eeuwige met die Onuitsprekelijke naam, Vader van alle levende wezens.

Een beroemde rabbijn heeft eens gezegd: om tot waarachtige Kawanah te komen, om mij zelf los te laten en geheel mijn gehele wezen op God te richten, heb ik minstens een uur nodig.

In de Christelijke traditie wordt soms de raad gegeven: kies een plaatsvoorstelling. Dat wil voor deze zondagsviering bijvoorbeeld zeggen: ga – in gedachte - naar de zaal van het Laatste Avondmaal, zie daar de XII, de leerlingen verzameld rond de Maagd Maria, in gebed verzonken, kijk wat zij doen, luisternaar wat zij zeggen, en sluit je bij hen en bij hun bidden aan. Bidt met hen mee.

Bij zo'n plaatsvoorstelling kunnen iconen, reproducties van religieuze voorstellingen ons uitstekend helpen, vooral al als ons gebed en/of meditatie zicht tot Jezus richt of zich afspeelt aan de hand van een evangelieverhaal.

Hoe het ook zij, bidden is veel méér dan het oplezen of opzeggen van bekende gebeden. Het is voor alles je hart verheffen tot God of tot Jezus. Soms roepen we ook de voorspraak in van Gods Heiligen, vragen we zijn Moeder of andere hemelbewoners samen met ons te bidden, maar wat bidden tot echt gebed maakt is:

contact zoeken met Hem,
die verborgen aanwezig is
in ons leven.